

Paur kute Garaxakam me jamã pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ne pykabê Garaxakam me jamã pi'ôk no'ôk ne. Nãm arým pyka kunĩ'yr mrãnhkôt me'yr bôx ne memã Jeju jarê nhym me kwý arým tu amim markumrêx ne 'ã abeno akprô. Nhym kam Paur arým mã me jadjwý'yr tẽ nhym tekrekam mebê idjaer kwý me'yr bôx ne memã kum,

—Djãm ar aje tu amim Jeju markambit Metĩndjwýnh kute ar apytàr? Kati, dja gar prĩne Môjdjê kukràdjàdjwý kôt ar amijo aban kam arým Metĩndjwýnhmã amex, ane.

Nhym kam Paur memã kum,

—Arkati. Mrãmri ne me tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwýnh arým memã axwe kêt jarê nhym me arým kum mex. Me ta ne me mýjja kukràdjàkôt amijo bakôt Metĩndjwýnhmã mex kêt. Mrãmri ne me tu amim markumrêx nhym Metĩndjwýnh ukaprĩkôt arým memã axwe kêt jarê, ane.

Djã nãm ã Abraão Môjdjê kukràdjàkôt amijo bao ane nhym Metĩndjwýnh arým kum axwe kêt jarê? Kati, nãm tu Metĩndjwýnh markumrêx ne arým Metĩndjwýnhmã mex. Nhym amũ tũmrãm Môjdjê katon memã kukràdjà jarê. Bir be, gwaj badjwý tu amim Jeju markumrêx ne arým kênhkam ar baba. Gwaj bajaxwe kute gwaj bate djê pyràk ne gwaj babê Metĩndjwýnh kurê. Nhym Metĩndjwýnh arým bajaxwebê bapytà. Arým ne gwaj bate djê apêx. Mýkam dja gwaj akubyn Môjdjê kukràdjà

tũmo amite djê ar o baba? Kati, Jeju kute gwaj bajãpre bõnhkam gwaj kênhkam ar babakam gwaj Jeju kukràdjà ny kõt amijo baba rà'ã. Nãm ã Paur memã anen ajte memã Jeju kute anor kõt memã amijarê. Tãm ne ja.

¹ Ba ne ba ibê Paur. Djãm pykakam me'õ kajgo ne ijano? Nàr, djãm Metĩndjwýnh ne me'õ kajgomã ijã karõ nhym ijano? Kati. Jeju Kritumê Bãmbê Metĩndjwýnh ijano ba arkum idjãpênh iba. Jeju Kritu arým ty nhym Bãm akubyn o tĩn ne. ² Jeju kukwakam bakamydjwý ikõt dja bar wãm ar amã ikabênh mex jarê. Pi'ók no'ókkam ar amã arê. Pykabê Garaxakam apýnh ar aje amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio aba djãri ne ba ar amã ikabênh mex jarê.

³ Metĩndjwýnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwýr djwýnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn* ar ajo ba gar adjumar mex rà'ã ne. ⁴ Jeju Kritu ne gwaj bakadjy amingã. Nãm gwaj bajaxwe pãnh ty. Me kum Metĩndjwýnh kĩnh kêtja ne me axwe:. Mekõt bajaxwe kêt kadjy gwaj bapãnh ty. Kute kubê gwaj bapytàr kadjy gwaj bapãnh ty. Me Babãmbê Metĩndjwýnh kute kum 'ã karõ kõt ne gwaj bapãnh ty. ⁵ Metĩndjwýnh ne ra:x ne uma:. Gê me aben djô'ã memã Metĩndjwýnh rax jarênh rà'ã: rà'ã ne. Mrãmri, tãm ne ja.

*Me memã Kritu kupa'ã ujarênh nhym mebê uma.
Mat 7.15; Ep 4.14; Kor 2.8; A Ped 2.1*

---

* **1:3** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arým kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrêx.

⁶ E kum, djãm ar ga ne gar ajaxwe kêt nhym Metĩndjwỳnh pãnh kum ar akaprĩn amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar ga ne gar ajaxwe: nhym ta kum ar akaprĩ. Kritu ar ajaxwe pãnh ty nhym kam Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩn amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Nhym kam wãnh me kwỳ ar awỳr bõx ne arỳm 'êx ne ar amã we Kritu'ã ujarẽnh ny 'õdjwỳ jarẽ. Me wãnh ar amã arẽ gar arỳm ijaêrbê me'yr amijo akêx ne mekõt amijo abao dja. ⁷ I:je. Djãm mrãmri ne me ar amã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ? Kati. Nãm me arĩk ar anoo biknoro ba. Kritu kupa'ã ne me ar amã arẽho ba.

⁸ Arỳm ne bar kàj bê ar amã arẽ, katàt Kritu'ã ujarẽnh nykumrêx jarẽ gar arỳm amim ama. Nhym be, godja ar ijõ akubyn ar awỳr bõx ne ar amã Kritu kupa'ã ajte ujarẽnh ny 'õdjwỳ jarẽnh jabej gê Metĩndjwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã rã'ã ne. Nàr, godja kàjkwakam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ ar awỳr bõx ne ar amã kupa'ã ujarẽnh ny 'õdjwỳ jarẽnh jabej gê Metĩndjwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã: rã'ã ne. ⁹ Bar ajte jakam ar amã arẽ gar ama. Arỳm ne bar katàt ar amã Kritu'ã ujarẽnh nykumrêx jarẽ gar amim ama. Nhym be, godja me'õ ar awỳr bõx ne ar amã Kritu kupa'ã ajte ujarẽnh ny 'õdjwỳ jarẽnh jabej gê Metĩndjwỳnh on pãnh o akno gê biknor rã'ã: rã'ã ne.

¹⁰ Djãm me kum ikĩnhmã ne ba abej ar iba? Kati. Metĩndjwỳnh kum ikĩnh ne ba abej. Djãm ije meo kĩnh prãm got? Kati. Ne ba ren meo kĩnh prãm ba ren ibê Metĩndjwỳnh nhõ àpênhkumrêx kêt.

*Jeju ta ne Paurmã amijarẽ.
A Kô 1.12; Tex k 2.4*

11 Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã arẽ. Ije kàj bê ar amã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnhja djãm me'õ ta ne amim ujarẽnh'ã karõn imã arẽ? Kati. 12 Djãm me kute aben djô'ã ujarẽnh ar baja ne me'õ imã arẽ ba o iba? Kati. Nàr, djãm me'õ kute prĩne ujarẽnh marja ne imã arẽ ba kuma? Kati. Jeju Kritu ta ne imã ujarẽnh ny jarẽ ba maro iba. Tãm ne ba jakam pi'òkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

13 Arỳm ne me ar amã ijã ajarẽ gar ama. Amrêbê ne ba mebê idjaer kukràdjà kôt ar amijo iban Metĩndjwỳnh nhõ me ja kute amim Jeju maro ibikẽnh kumex. Ne kam me kute amim Jeju mar kêt kadjy mebê Jeju kurên abenbê me ngrànho iba. 14 Ne mebê idjaermê ro'ã ijabatànha ije me kukràdjà maro me akrenh mexo tẽ. Ne me ikukãmãre kukràdjà tũm'ã ino tỳ:x ne o iba.

15 Nhyam kam Metĩndjwỳnh ta arỳm kum ikĩnh ne kum ikaprĩ. Djãm ba ne ba imã kĩnh nhyam kum ikaprĩ? Kati. Ta ne tu kum ikaprĩn arỳm amiwỳr ijuw ne ijo ba. Adjàkamã inã tikkrekam ijêtri ne Metĩndjwỳnh amijo ipytà.

16 Ije kàj bê me bajtemmã 'ã idjujarẽnh kadjy arỳm imã Krao amirĩt. Kute imã Krao amirĩtkam djã nã bãm o me'õ kumrêx ma nhyam arỳm imã arẽ ba ô'ã memã arẽnh o iba? Kati. Kritu ta ne imã arẽ. 17 Nàr, djã ne ba krĩraxbê Djeruxarê kumrêxmã tẽn bõx? Nãm Jeju ar ja kumrêx janon kam badjwỳ ijano ba kum idjapênh ar iba. Djã nã bãm Jeju kute ar anor ja kumrêx'ỳr Djeruxarêmã tẽn bõx nhyam ar imã kabên'õ jarẽ ba memã arẽnh o iba? Kati. Ar'ỳr Djeruxarêkam itêm kêt. Ate ne ba pykabê Arabijkam tẽ. Ba kam ajte akubyn krĩraxbê Tamagumã akêx. Kritu ta ne imã kabên jarẽ ba

memã arêhno iba. Tãm ne ba jakam pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arê.

¹⁸ Nhym kam ijã amex amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Kambit ne ba arým Djeruxarê'yr tẽ. Ije Pedru pumũnhmã 'yr tẽ. Ne kam Pedru'yr bôx ne ar iro'ã nhỹ. Ar iro'ã nhỹ: nhym ar ijã akatibê 15bit apêx ne. Djã ne ba kam idjãm 'iry got Pedru imã me kabên 'õ jarê ba memã arêhno iba? Kati. ¹⁹ Djã ne ba kam Jeju kute ar anorja 'ôdjwý pumũ? Kati. Ije ar 'õ pumũnh kêt. Bẽnjadjwýr djwýnh kamy axikôt katorja ne kubê Xijagu. Xijagubit ne ba omũ.

²⁰ Djã nã bãm ar amã ijêx? Kati. Metĩndjwýnh kute imarkam ne ba mrãmri ar amã ikabênkumrêx.

²¹ Ne kam Djeruxarê kurũm ikaton tẽ. Tẽ:n kajônhkôt pykabê Xirijmẽ Xirxij'yr tẽ. Tẽ:n kam arým kam bôx.

²² Nhym Djeruxarê bu'ã pykabê Djudêjakam apýnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djari me kute ipumũnh kêt rã'ã. ²³ Nhym be, me kwý ne me amũ memã ijarên memã kum,

—Paur kute me bajo bikêhno ba ja ne arým jakam kàj bê Kritu'ã memã ujarênh ar ba. Me kute Kritu kôt amijo bamã memã 'ã ujarênh ar ba. Me kute Kritu mar kêt kadjy ne Paur amrêbê mebê Kritu kurêo ba. Ne jakam arým 'ã memã ujarênh ar ba. Nãm me ã ijarêhno ane. ²⁴ Nhym me arým jabit man ikam Metĩndjwýnhmã mextire jarêhno kumex. Be, djãm kam ne me'õ ikabên'ã imã karõ ba memã arêhno iba? Kati. Kritubit ne imã arê ba arým pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arê.

2

Pedru ar kute Paur kabēn'ã aben mar. Kar 15.4

¹ Nã bãm ar iba: nhym kam ijã amexbê 14 apêx. Ba kam Banabekôt Djeruxarēmã tē. Xitudjwý ne ba o tē. ² Metĩndjwýnh ta ne imã 'ã karō ba kabēn kôt 'yr tē. 'Yr tē:n kam arým 'yr bôx. Ne kam me krãptĩ kàxã me rũnh kumrēxmē ro'ã akuprō. Me kute amim Jeju mar rũnhmē ro'ã akuprō. Memãbit ar rũnh pyrækjamē ro'ã akuprō. Ne kam memã arē. Ije me bajtemmã Kritu'ã idjujarēnh ny jarēnho ibaja ne ba memã arē. Ne ba ren Djeruxarēkam me krãptĩ kumrēxmã arēn ren kam te memã arē nhym ren me kute imar kêt ne. Nhym be, kati. Me krãptĩ kàxã ne ba me rũnh kumrēxmã arē.

³⁻⁴ Nhym Xitubê me bajtembê kreguja ikôt dja. Me ja ne me kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba kêt ne my nhinhu kà tã. Nãm Xitu ikôt dja. Nhym me ta kute amijo 'êx ne kute amijo Jeju mar mexja ne me arým apdjun mekôt wadjà. Bar Kritu Jeju kabēn kôt idjumar mex ne ar ibamã nhym me amim,

—Paur ar kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba katàt jabej ba ar omũ. Gédja ar kôt amijo ba kêt ba me kukràdjà'ã arkum apnê, ane. Ga, me ta te: kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba mexja pumũ. Ne te: Metĩndjwýnhmã amijo mexo ban umar punu. Ar idjumar punu ja kadjy ne me ã amim ar ijã ane. Ne kam te: kute Xitu my kà krã'ymã memã 'ã apnê. Djã ne me kute amim Jeju markam me rũnh ja ne mekôt kabēn dji? Kati. Me mekôt kabēn djir kêt ne kute,

—Gê ar Môjdjê kukràdjà kôt amijo tẽn on Xitumã my kà ta, anhÿr kêtukumrẽx.

⁵ Djãm ar ba ne bar me ta kute amijo Jeju mar mexja kabẽn kôt Xitu my kà krãta? Kati. Bar me kabẽn kôt Môjdjê kukràdjà kôt amijo itẽm kêtukumrẽx. Mÿkam? Bir, ne ba ren ar mekôt amijo tẽn my kà krãta gar ren ikôt Môjdjê kukràdjà maro aban kôt ar amijo aba. Ne kam ren arÿm Kritu kabẽn katàt mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Amrêbê ne bar ar amã katàt Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ gar kôt ar amijo aba. Kôt amijo aba rã'ã kadjy ne bar me ja kôt amijo iba kêtukumrẽx.

⁶ Nhym be, memãbit ar kute rũnh pyræk ja, me kute ar'ã abenmã kum,

—Amrêbê ne ar gwaj bamã wan gwaj bajo ba. Gwaj bamã ne ar raxkumrẽx, anhÿrja. Djãm me kute ar rũnh'ã abenmã anhÿrkam djãm imã ar uma? Kati. Memãbit ne ar kute rũnh pyræk. Nhym be, Metĩndjwÿnhmã ne ar ngri:ren kajgo. Bir be, Kritu ne imã kabẽn jarẽ. Djãm ijukri ne ar rũnh imã mÿjja 'õdjwÿ jarẽ ba kam memã arẽho iba? Kati. Ar kute ijukri imã mÿjja'õ jarẽnh kêtukumrẽx.

⁷ Ne kam ar ipa krij ne ar itatakbit. Arÿm ne ar kute imar ne ar abenmã kum,

—Be, mrãmri ne Metĩndjwÿnh Paurmã kum, “Ga dja ga me bajtemmã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽ”, anhÿrkumrẽx. Nãm ar ã abenmã ane.

⁸ Metĩndjwÿnh ne mebê idjaermã Pedru jano nhym arÿm memã Kritu'ã ajarẽ. Ga, me krãptĩ: arÿm kute tu amim markumrẽxja pumũ. Metĩndjwÿnh ajte badjwÿ ijano ba me bajtemmã 'ã ajarẽ. Ga, me jadjwÿ krãptĩ tu kute amim markumrẽxja pumũ. ⁹ Xijagumẽ Pedrubê Xepamẽ

Djuãomẽ ne ar kumrẽx tũm. Ar memãbit rũnh. Ar ja ne ar amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh ta kum Paur kaprĩ:kumrẽx nhym mrãmri arỳm kõt kum àpênhkumrẽx, ane. Nãm ar anen arỳm Banabemẽ bamẽ ar ipa krij ne ar itatak ne ar imã,

—Mrãmri ar ga dja gar me bajtem'ỳr mrãn memã 'ã ajarẽ. Nhym be, ar ba dja bar mebê idjaer'ỳr mrãn memã 'ã ajarẽ, ane. ¹⁰ Ne kam ar imã,

—Dja gar ar ikam me õ mỳjja kêt mar rã'ã, ane. Jabit ne ar ar imã arẽ. Ba kam arỳm ar kuman amũ memã me arênho iba nhym me arỳm memã mỳjjao atomo ba. Nã bãm ã Djeruxarẽkam me maro anen arỳm pi'òkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

Paur Pedrumã kabẽn ne.

¹¹ Bar kam krĩraxbê Æxikimã tẽn bõx ne kam dja. Nhym kam Pedru nĩnh tẽn kam Æxikikam ar iwỳr bõx. Ba kam arỳm kuka kônkh kum ikabẽn ne. Arỳm Metĩndjwỳnh kabẽn kupa'ã kute amijo tẽmkam ne ba kum ikabẽn ne.

¹² Mỳkam? Bir, amrêbê ne Pedru tu me bajtemmẽ ro'ã àkuro krĩ. Ar ba ne bar me bajtemmẽ ro'ã idjàkuro nhỹ nhym Pedru mekmẽ ro'ã àkuro nhỹ. Nhym kam me kwỳ Môjdjê kukràdjà'ã no tỳxja arỳm bõx. Xijagu kurũm ne me bõx. Me ja ne me memã kum,

—Dja me me bajtemmẽ ro'ã àkuro krĩn arỳm Môjdjê kukràdjà kupa'ã amijo tẽ. Nãm me ã memã anhỹro ba. Me ja bõx nhym Pedru arỳm me omũ. Ne kam arỳm me bajtemmẽ ro'ã õ kwỳ krẽn krãtan arỳm ate nhỹ. Me Môjdjê kukràdjà'ã no tỳxja, me

my kà rênhneja, kute 'ã kum kabên karõ ne Pedru ate nhỹ. Me ja kute kum,

—Kwãrĩk wãnh me bajtemmẽ ro'ã adjàkur kêt. Abê mebê idjaer. Môjdjê ne me bamã, “Kwãrĩk wãnh me bajtemmẽ ro'ã adjàkur kêt”, ane ga kam me ro'ã adjàkuro akrĩ, anhỹr karõ ne Pedru ate nhỹ.

¹³ Nhyam kam ar ikam mebê idjaer kunĩ Pedru kôt amijo mõn ate ar ibê nhỹ. Nhyam kam Banabed-jwỳ arỳm rerekre ne me umaje kôt amijo tẽn ate me bajtembê amijo tẽn ate ar ibê nhỹ.

¹⁴ Ba kam me omũ. Kritu'ã ujarẽnh ny ne katàtkumrẽx nhyam me arỳm kupa'ã amijo mõ ba arỳm me omũn arỳm Pedrumã ikabên ne. Me kunĩ nhípôkri ne ba 'ã kum ikabên ne kum,

—E kum, ga ne ga arỳm me bajtem kôt ar amijo aban ajte. Ga arỳm mebê idjaer kukràdjàbê amijo akẽx ne arỳm me bajtem kôt ar amijo aba. Mỳkam ne ga arỳm jakam ajte mebê idjaer kukràdjà kôt me kute amijo ba'ã me bajtemmã karõo dja? Nã bãm ã Pedrumã ikabẽno ane.

¹⁵ Ne kam ajte Pedru arkum,

—Mrãmri me bakukãmãkjê kôt ne gu me babê idjaerkumrẽx. Me baje me bajtem'ã abenmã kum, “Me axwe”, anhỹro baba. Djãm me baje me wã kôt amijo baba got? Arkati. Me ba ne gu me babê idjaerkumrẽx. ¹⁶ Djãm kam me kute Môjdjê kukràdjà kôt amijo bakam ne me mrãmri axwe kêt? Kati. Me kute kukràdjà kôt amijo baja ne me te axwe kêt prãmje. Nhyam be, me tu kute amim Jeju Kritu markumrẽx. Nhyam kambit arỳm memã axwe kêt jarẽ nhyam me kum axwe kêt. Tãm ne gwaj amrêbê kuma. Me bajtemja ne me tu

amim Kritu markumrēx. Gwaj badjwỳ ne gwaj bajaxwe kêt kadjy tu amim Kritu Jeju markumrēx. Djām gwaj bajaxwe kêt kadjy ne gwaj baje Môj djê kukràdjà marn kôt ar amijo baba? Kati. Kadjy ne gwaj tu amim Kritu markumrēx. Djām pykakam me'õ ta axwe kêt prām? Arkati. Me'õ ta kute Môj djê kukràdjà marn kute kôt amijo bakam te: axwe kêt prāmje. Nã bãm ã Pedru arkum ane.

¹⁷ Ne kam ajte arkum,

—Me'õ ta ne te axwe kêt prāmje. Nhym be, dja gwaj tu amim Kritu markumrēx ne arỳm bajaxwe kêt. Ne kam amim Kritu maro tẽ nhym arỳm gwaj bamã bajaxweo amirĩto tẽ gwaj arỳm amima. Gwaj baje amimarkam djām gwaj baje me kwỳ kudjwa amim, “Ije amim Kritu kabēn markôt ne ba ijaxwe”, anhỹr mã? Arkati. Kritu kute me axwe'ã memã àpnēnh kêt. Kabēnkôt me'õ axwe prām kêt kumrēx. ¹⁸ Be, amrēbê ne gwaj te: Môj djê kukràdjà kôt bajaxwe kêt prāmje bajaxwe rã'ã ne. Nhym be, jakam ba arỳm kubé amijo akēx. Kubé ije amijo akēxkam ba ren ar akudjwa ren akubyn Môj djê kukràdjà 'ỳr amijo akēx ne ren amim,

—Ba Môj djê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm ijaxwe kêt, anhỹro iba. Djām kam ba ren mrāmri ijaxwe kêt? Arkati. Akubyn ije 'ỳr amijo akēxkam ba ren arỳm Metĩndjwỳnh kabēn mar kêt ne kam ren kam amikrà ar o iba.

¹⁹ Amrēbê ne ba amim,

—Ba Môj djê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm ijaxwe kêt, anhỹro iba. Djām kam mrāmri ijaxwe kêt? Kati. Ijaxwe rã'ã. Ne kam arỳm Môj djê kukràdjà ma. Amrēbê ne Môj djê memã kum, “Dja

me axwe arým pãnh ty”, ane. Tãm ne ba kuman kam ijaxwe man kam arým amim,

—Kati. Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban te ijaxwe kêt prãmje, ane. Kam ne ba arým Môjdjê kukràdjà kôt ar amijo iba kêt. Ga, me arým tykkam kute kôt amijo ba kêtja pumũ. Badjwý ije me tyk pyræk. Ne kam arým Metĩndjwýnh kadjy itĩn ne ar iba.

²⁰ Ba ne ba Kritumẽ ro'ã pĩte'ykam ty. Ne kam ba itĩn ne ar iba kêt. Kritu ta ne ikam tĩn ne ar ba. Nã bãm ã amimaro ane. Ne kam inhĩ jakam itĩn ne ar iba jakam ne ba tu amim Metĩndjwýnh kra markumrẽx ar o iba. Ta ne kum ijabên ijaxwe pãnh ty. ²¹ Nãm Kritu ã kum ikaprĩ o ane. Djã nã bãm kubê ate ikrãn Môjdjê kukràdjàbit mar 'ãno dja? Djã nã bãm ijaxwe kêt mã kukràdjàbit man o Kritubê aptà? Kati. Ne ren me Môjdjê kukràdjà kôt ren axwe kêt nhym ren kam Kritu me axwe pãnh tykja ren kajgokumrẽx. Nhym be, kati. Kritu kôtbit ne me axwe kêt. Nã bãm ã Pedru arkum anen ajte pi'òkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

3

Me ta kute amijo mex kêt.

Ep 2.8; Pir 3.9; A Xim 1.9; Xit 3.5

¹ Ar abê Garaxa ar, ar ano rere:kre. Mýj me'õ ne ar amã 'êx ne ar anoo akno? Ë, Metĩndjwýnh kabên katàtkumrẽx. Kabên kôt ar aje amijo aba kêt kadjy ne me ar anoo akno. Arým ne ba prĩne ar amã Kritu pĩte'y'ã jêt'ã ajarẽ gar prĩne ama. Nhym kam me ar anoo akno. Ar ano rere:kre.

² Dja gar ar imã arẽ ba kuma. Djã nã gãm ar Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban kôt we

ajaxwe kêt? Djã nã gãm we ar ajaxwe kêt nhym Metĩndjwýnh Karõ arým ar awýr bõx ne ar ajo ba? Dja gar imã arẽ ba kuma. Kati. Nã gãm ar Kritu'ã idjujarẽnh man tu amim Kritu markumrẽx nhym Karõ arým ar awýr bõx. ³ Nã gãm ar Metĩndjwýnh Karõkõt amijo abamo krax. Djã nã gãm jakam Môjdjê kukràdjà man kõt ar amijo aban aje kõt ga: we amijo amexmã.

⁴ Amrêbê ar aje Kritu mar'ã ne me ar ajo bikẽnho ba gar arým kadjy atokry kumex ma. Godja gar jakam kubê amijo akẽx ne 'ã adjukanga jabej nhym arým kadjy ar atokry ja arým kajgo. Nhym be, kati. Ar aje mrãmri tu amim Kritu markumrẽx rã'ã jabej arým atokryja kajgo kêt. ⁵ Djã nã gãm ar Môjdjê kukràdjà man kõt ar amijo aban kõt we ajaxwe kêt nhym kam Metĩndjwýnh arým ar amã Karõ jano nhym kam ar akam mýjja pumũnh kêt nhipêx, ar akam apýnh me punuo mex? Kati. Nã gãm ar Kritu'ã idjujarẽnh man tu amim markumrẽx nhym arým kõt ar amã Karõ jano nhym kam arým ar akam apýnh mýjja pumũnh kêt nhipêx.

⁶ Me bakukãmãre Abraãodjwý ne
 “tu amim Metĩndjwýnh markumrẽx nhym arým tu
 kum axwe kêt jarẽ.”

⁷ Kam, me kute tu amim Kritu markumrẽx, me ja kunĩ kute mrãmri ne Abraão tãmdjwý pyræk. Tãm dja gar ama. ⁸ Amrêbê: ne Metĩndjwýnh amim,
 “Dja me bajtem tu amim Kritu markumrẽx ba kam
 tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arým axwe
 kêt.”

Nãm ã amim anen kam kàj bê Abraãomã tãm jarẽ. Nhym me arým 'ã pi'òk no'òk ne. Mrãmri ne me

kute tu amim Kritu markumrëx nhym kute tu memã axwe kêt jarënh. Ja 'ã ne Abraõomã kum,

“Ga tu amim ikamnhĩxkumrëx. Ba kam arým imã akaprĩ. Dja atãmdjwý akõt tu amim imarkumrëx. Ba kam arým imã me kaprĩ. Dja apýnh me ba djakam me bajtemdjwý akõt tu amim imarkumrëx. Ba kam arým imã me adjwýnhdjwý kaprĩ”, ane.

⁹ Ga, me kute tu amim Kritu markumrëxja Metĩndjwýnh arým kum me kaprĩja pumũ. Abraõo tu amim kamnhĩxkumrëx nhym me kute kõt tu amim markumrëxja Metĩndjwýnh arým kum me kaprĩ.

¹⁰ Be, me kute amim,

—Dja ba Mõj djê kukràdjà man kõt ar amijo iban arým ijaxwe kêt, anhýro baja. Me ja kunĩ'ã ne Metĩndjwýnh arým amim,

—Me wã dja ba me kanga nhym me arým me biknor tokry djakam akuno, ane. Mýkam dja me kanga? Bir, amrëbê Metĩndjwýnh me bakukãmãremã kum,

“Ga, Mõj djê kukràdjà'ã pi'òk no'òkja pumũ. Godja me mar kêt ne katàt kunĩ:kõt amijo ba kêt jabej ba dja ba pãnh me kanga nhym me arým me biknor tokry djakam akuno.”

Nãm Metĩndjwýnh ã me bakukãmãremã ane. Me bit kute kukràdjà kunĩkõt amijo baja, djãm kõt me axwe kêt mã? Kati. Nãm me te kute kukràdjà kunĩkõt amijo ba ne kam axwe rã'ã. Kam Metĩndjwýnh ta kabënkõt dja me ja kunĩ akuno.

¹¹ Nhym kam me ajte me bakukãmãremã kum,

“Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarěnh nhym me arỳm kum mexja dja me tu amikajmã'ã markumrěx ne arỳm tĩn ne ar ba”, ane.

Ga, Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarěnhja pumũ. Me kute tu amim markumrěx kambit ne kute memã axwe kêt jarěnh. Kam me kute Mỏjdjẻ kukrỏdjỏ marn kỏt amijo baja te: axwe kêt prỏmje.
¹² Nhym kam ajte pi'ỏkkam memã kum,

“Me kute Mỏjdjẻ kukrỏdjỏ marn kỏt amijo baja gẻ me prỏne kunỏkỏt amijo ba mex”, ane.

Djỏm pi'ỏkkam kabẻn jakam ne memã, me kute tu amim Metĩndjwỳnh markumrěx jarẻ? Kati. Kute arẻnh kẻtkumrẻx. Nỏm memã, kỏt me kute amijo babit jarẻ.

¹³ Nhym be, Metĩndjwỳnh ne memã Kritu jarẻ. Kritu arỳm pỏte'y'ã gwaj bajaxweo pỏnh. Amrẻbẻ ne Metĩndjwỳnh memã kum,

—Godja me Mỏjdjẻ kukrỏdjỏ mar kẻt ne katỏt kukrỏdjỏ kunỏ: kỏt amijo ba kẻt, ba dja ba pỏnh me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djỏkam akuno, ane. Tỏm ne Metĩndjwỳnh amrẻbẻ arẻ. Kam gwaj ba ne gwaj kỏt amijo baba kẻt ne bajaxwe:. Ga, gwaj bajaxwe pỏnh Metĩndjwỳnh bit kute gwaj bakangaja pumũ.

Nhym be, kati. Jakam Kritu arỳm gwaj bajaxweo pỏnh. Gwaj bakadjy ne Kritu ta mỏn axwe djwỳnh pyrỏk ne pỏte'ykam wajẻt. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kute kanga pyrỏk nhym me biknor tokry djỏkam biknor pyrỏk. Nỏm ỏ anen pỏte'ykam wajẻt ne arỳm gwaj bajaxweo pỏnh. Amrẻbẻ: ne Mỏjdjẻ me bakukỏmỏremỏ kum,

“Me pī'ã me anhô nhym me arij. Nhym kam Metĩndjwýnh arým me kanga nhym me arým me biknor tokry djàkam akuno”, ane.

Ga, Kritu pĩte'ykam jêtkam Metĩndjwýnh kute kanga pyràkja pumũ.

¹⁴ Kam, Jeju Kritu arým gwaj bajaxweo pãnh. Nhym kam Metĩndjwýnh arým me bajtemo djuw mex ne arým memã axwe kêt jarê. Tãm ne Abraãomã arê. Gwaj tu amim Kritu markumrêx, nhym Metĩndjwýnh Karõ arým gwaj bawýr bõx. Amrêbê kute gwaj bamã Karõ jarênhja arým gwaj bawýr bõx. Ja kadjy ne Kritu gwaj bajaxweo pãnh.

Metĩndjwýnh ne Abraãomã kabên pýnh ne arê.

Idja 6.13

¹⁵ Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã pykakam me kukràdjà'õ jarê gar ama. Godja me'õ ar tu abenmã mýjja'õ jarênhkumrêx. Nhym me rũnh arým 'ã pi'òk no'òkkumrêx. Djãm kam ajte me'õ kute ijukri kabên 'õ jarênhmã? Nàr, djãm kam kute kabên 'õo bingrànhmã? Arkati. Arým ne me tu 'ã pi'òk no'òk mãmджи. ¹⁶ Abraãomã ne Metĩndjwýnh apýnh mýjja jarên kam kum kabên pýnh ne arên kum,

—Dja ba ajo djuw mex ne atãmdjwýo djuw mex, ane. Djãm kute kabên jao bingrànhmã? Kati. Djãm tãmdjwý krãpti'ã ne kum, “Dja ba atãmdjwýo djuw mex”, ane? Kati. Tãmdjwý pydji'ã ne kum arê. Tãmdjwý ja ne kubê Kritu.

¹⁷ Metĩndjwýnh ne amrêbê: tu Abraãomã tãmdjwýbê Krituja jarênhkumrêx. Nhym kam tũ:mràm, arým kute kum arênh'ã amexbê 430 apêxkam Môjdjêmã kukràdjà jarê. Djã ne kute Môjdjêmã me kukràdjà jarênhõ kabên tũm japa?

Djã ne kute amrêbê: Abraãomã tãmdjwÿbê Kritu jarênhja arÿm arênh kajgo? Arkati. Kute amrêbê: Abraãomã arênh kute mar tÿx rã'ã ne.

¹⁸ Djã ne me kute Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo bakam axwe kêt ne ajte kute amim Kritu markam axwe kêt? Kati. Nhym be, arÿm ne Metïndjwÿnh mrãmri tu Abraãomã tãmdjwÿ Kritu jarênhkumrêx nhym amim tu markumrêx nhym arÿm kum axwe kêt jarê.

¹⁹⁻²⁰ Nhym be, mÿj kadjy ne Metïndjwÿnh Môjdjêmã kukràdjà jarê? Bir, me kute amijaxwe mar ne kute kôt amim kator kadjy. Ja kadjy ne Môjdjêmã kukràdjà jarê. Me aben djô'ã abenmã arênhô mō:. Abenmã arênhô mōr tãmtã arÿm tũmrãm Abraão tãmdjwÿ Kritu'ÿr o bôx. Me bakamingrãnyrekam Kritu arÿm katon ar ba. Nhym kam me tu amim markumrêx nhym Metïndjwÿnh arÿm memã axwe kêt jarê. Metïndjwÿnh ne Môjdjêmã kukràdjà jarê. Kadjy mrãnh djwÿnh kumrêxmã ne arê nhym arÿm amũ Môjdjêmã arê nhym amũ memã arê. Nhym kam me krãptï amipãnh Môjdjêmã amijarê nhym amũ Metïndjwÿnhmã me arê. Nhym be, djã nãm Metïndjwÿnh me'ômã Kritu jarê nhym arÿm amũ Abraãomã arê? Kati. Metïndjwÿnh pydji ne tu Abraão kuka kônh djan kum tãmdjwÿbê Kritu jarê.

²¹ Metïndjwÿnh ne Abraãomã apÿnh mÿjja mex jarêh kum tãmdjwÿbê Kritukôt axwe kêt jarê. Djã ne kam amikabên jao aknon kam memã kum,

—Dja ga me Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aba. Ba kam arÿm me amã axwe kêt jarê, ane? Kati. Dja me Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo ban arÿm te axwe kêt prãmje ne Metïndjwÿnhkôt tïn

ne ar ba kêt. Ne ren me Môjdjê kukràdjà'õ man kôt ar amijo ban ren kam axwe kêt ne ren kam Metĩndjwỳnh kôt tĩn ne ar ba nhym Metĩndjwỳnh ren kam memã kum,

—Dja ga me Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban kam ajaxwe kêt, ane.

²² Nhym be, kati. Me'õ ta te axwe kêt prãmje. Metĩndjwỳnh ne pi'òkkam me kunĩ kupãnhã memã axwe jarẽ. Mỳj kadjy ne me kunĩmã axwe jarẽ? Bir, me kute tu amim Jeju Kritu markumrẽx kadjy. Dja me tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm memã axwe kêt jarẽ. Tãm ne amrẽbê: me bakukãmãremã arẽnh pydji.

²³ Nhym be, amrẽbê me bakukãmãre kute tu amim Kritu markumrẽx kêtri ne me Môjdjê kukràdjàkôt ar amijo ba. Me ta te: katormã ar amijo ba. Me kute mrãmri ne mebê ijêkam me ta te: katormã amijo ba pyræk. Gwaj badjwỳ te bakatormã ari amijo baba. Nhym kam tũmràm me arỳm gwaj bamã Kritu'ã ajarẽ, gwaj arỳm tu amim markumrẽx ne arỳm bakato. Bakaton arỳm gwaj ba ar baban bakĩnhkumrẽx.

²⁴ Kam, Môjdjê kukràdjà ne kute me kra prĩre pumũnh djwỳnh pyræk. Me bakukãmãre ne me kute me kra prĩre pyræk. Ne kam me omũnh djwỳnh kôt ar amijo ba, Môjdjê kukràdjà kôt ar amijo ba nhym mebê tỳ:xi. Me kute aben djô'ã kôt amijo ba tãmtã nhym kam tũmràm arỳm Kritu me'yr bôx. Gwaj bawỳr bôx gwaj arỳm tu amim markumrẽx nhym arỳm tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ. ²⁵ Gwaj arỳm tu amim Kritu markumrẽx. Djãm kam gwaj baje akubyn Môjdjê kukràdjà'yr amijo akẽx prãm? Kati. Arỳm me abatãnhkam

djãm akubyn kute amipumũnh djwỳnh prãm? Kati. Gwaj badjwỳ ne gwaj akubyn baje Mõjdjê kukràdjà mar prãm kêt. Kritu ne gwaj tu amim markumrẽx.

Mebê Metĩndjwỳnh kra'ã ujarẽnh.

Dju r 1.12; Rõ 8.14; Ep 1.5

²⁶ Ar akunĩ ne gar arỳm abê Metĩndjwỳnh kra. Gar arỳm tu amim Kritu markumrẽx ne arỳm abê Metĩndjwỳnh kra. ²⁷ Me kute ngõmã ar ajadjàr kunĩja, mỳj'ã ne ngõmã ar ajadjàrja amijakre? Bir, Kritumẽ ne gar atypdji. 'Ã ne amijakre. Gar kam arỳm aje Kritu pyræk. Kritubê Metĩndjwỳnh Kra. Ar gadjwỳ ne gar Kritu kõt abê Metĩndjwỳnh kra.

²⁸ Djãm kam dja gar ajõ aben mỳr jabej memã kum, “Ibê idjaer”, ane? Nàr, “Ibê me bajtembê kregu”, ane? Nàr, gar ajõ aben mỳr jabej memã kum,

—Nãm me ipa 'amỳ ba me kabẽnkõt kajgo ari idjàpênh tỳxo iban idjumar punu, ane? Nàr,

—Me kute ipa 'amỳnh kêt ba arek mekõt ar iban idjumar mex, ane? Nàr gar ajõ aben mỳr jabej memã kum, “Imy”, ane, nàr, “Ini”, ane? Djãm aje amim Kritu markam aje aben mỳr jabej ã abenmã anhỹro abamã? Kati. Ar aje amim Kritu markam ne ar akunĩ abeno anhõbikwan apydji:i. ²⁹ Ne, ar abê Kritu nhõbikwakam Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo Abraão tãmdjwỳ. Kute ar anhingêt Abraõomã kabẽn pỳnh ne arẽnhja kunĩ ne ajte ar amãdjwỳ arẽ. Dja gar arỳm Abãm nhõ mỳjjao aminhõ. Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjao aminhõ.

4

Metĩndjwỳnh gwaj bajo kra.

¹ Jakam ne ba ar amã arẽ, me abê Garaxakam me jamã arẽ, gar ama. Me kra prĩre ne me kute bãm nhõ nêkrêx kunĩo bamã te o ane. Prĩrekam kute o ba kêt rã'ã. Nãm me kute bãm nhõ àpênh kajgo pyræk ne kajgo: ne. ² Nhyam kam me omũnh djwỳnh me prĩre jamã mrãnh mex'ã karõn me omũnho ba nhyam me kam kôt amijo ba. Nãm me prĩre pumũnh djwỳnh meo ba: nhyam me arỳm abatành ne. Nhyam me bãm kute õ akati jarênhja arỳm bõx nhyam kam me arỳm bãm nhõ nêkrêxo aminhõn o ba.

³ Gwaj badjwỳ Kritu bõx kêtri ne gwaj baje me prĩre pyræk. Gwaj baje me àpênh kajgo pyræk ne gwaj bakajgo: ar baba. Nhyam me kute gwaj bamã pykakam me kukràdjà jarênh gwaj ajbit maro baba. Kute mrãmri ne me prĩre pumũnh djwỳnh me prĩremã mrãnh mex'ã karõo ba nhyam me kute kôt amijo baja pyræk. Gwaj badjwỳ gwaj pykakam me kukràdjàkõtbit amijo baba.

⁴ Nhyam be, kam arỳm õ akati bõx nhyam Metĩndjwỳnh arỳm pykamã Kra jano nhyam me'õ nire kurũm kato. Katon arỳm Mõjdjê kukràdjà man kôt ar amijo ba. ⁵ Mỳj kadjy ne Mõjdjê kukràdjà man kôt ar amijo ba? Bir, kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy. Gwaj te Mõjdjê kukràdjàkõtbit amijo baban mã bajaxwe:. Nhyam Kra arỳm gwaj bajaxweo pãnh nhyam kam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bajo kra. Ja kadjy ne Kra arỳm ruw ne Mõjdjê kukràdjà man kôt ar amijo ba.

⁶ Kute gwaj bajo krakam ne arým gwaj bamã Kra Karõ jano nhym arým gwaj bakam nhÿn gwaj bajo ba. Gwaj kam amikam Karõ ma nhym arým gwaj bakadjwÿnhbê Metïndjwÿnhmã kum, “Aba, Aba”, anhÿro nhÿ. Me kabên djwÿnhkam kum, “Aba, Aba”, anhÿro nhÿ. Me bakabênkam ne Karõ ren arên ren kum, “Djünwã, Djünwã”, anhÿro nhÿ. ⁷ Ga, me kute me pa 'amÿnh nhym me memã àpênh kajgo ar baja pumũ. Amrêbê ar gadjwÿ ne gar Môjdjê kukràdjà man kôt amijo aba kajgo. Ne jakam arým Môjdjê kukràdjà kôt amijo aba kêt. Kritu ar akadju ty nhym Metïndjwÿnh kute ar ajo krakam. Dja ar amã õ mÿjja ngã gar o aba.

*Me kute akubyn me kukràdjào ba prãm.
A Kô 11.3; Kor 2.16; Ped k 1.14*

⁸ Be, ar abê me bajtem ne gar amrêbê ar aje Metïndjwÿnhkumrêx mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Apÿnh mÿjjao metïndjwÿnh karõ nhípêxjamã ne gar adjàpênh tÿx kajgoo aba. Djãm mrãmri ne kubê Metïndjwÿnhkumrêx? Arkati. Gar o aban aje mrãmri ne me pa 'amÿnh nhym me memã àpênh tÿx kajgoo ba ne te apôx prãmje ja pyræk.

⁹ Nhym be, jakam ne gar arým aje Metïndjwÿnhkumrêx mar. Djãm ar ga ne gar amim mar? Kati. Ta kumrêx ne kute ar amarn arým ar amã amijo amirît gar kam kôt arým amim maro aba. Arým ar aje Metïndjwÿnhkumrêx mar jakam mÿkam ne aje akubyn me kum Metïndjwÿnh kÿnh kêtja kukràdjà marn kôt amijo aba prãm? Gar me kukràdjà kôt ar amijo aban te ajaxwe kêt prãmje. Kam ar arekre. Me kukràdjà kajgo. Dja gar kôt

ar amijo aban arým aje mrãmri ne me pa 'amýnh nhym me memã àpênh kajgo ba pyræk.

¹⁰ Ar aje mýjja kajgo kadjy adjàpênh týt prãmkam ne gar apýnh akati krãptíkam me kukràdjà man arým abenmã kum,

—Akati ja dja gwaj 'ã bano týt ne Môjdjê kukràdjà kôt bamex, anen ajte apýnh mytyrwýtã abenmã kum,

—Mytyrwýt ja dja gwaj 'ã bano týt ne me kukràdjà kôt bamex, anen ajte abenmã kum,

—Dja gwaj bàygo djê pan ajte Môjdjê kôt akati ja ma, anen ajte abenmã kum,

—Dja gwaj amex ja'ã bano týt ne Môjdjê kukràdjà kôt bamex, ane. Dji:jæk. Djãm me kukràdjà kajgoja krãre got? Djãm ar aje ã amijo anhýrkam Metíndjwýnh kute ar amã ajaxwe kêt jarênh gar kum amex got? ¹¹ Amrêbê ba me abê Garaxakam Kritu jarênho iban idjápênh kume:x. Ar akam idjápênh kajgo gar aje Kritu mar kajgo karõ ne ba ar ajã idjãpnhix ne axwe idjumar ne.

¹² Akmere, àpnhĩre ar, on ar ikudjwa. Ba ne ba ije ar apyræk. Djãm ba ne gar ijo ajkê, ba ar amã ikabên? Kati. ¹³ Nhym be, amrêbê ije ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kutewa. Kamã ne ba ikanên ar amã Kritu'ã ajarê gar ama. ¹⁴ Nãm itokry te ijo ba djãm kam ne gar amã ikurên ikanga? Kati. Nã gãm ar prĩne imar mex. Nã gãm ar ijo Metíndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh pyræk nàr ijo Kritu Jeju pyræk ne ar amã ikĩ:nh ne. ¹⁵ Ba ino kanê: gar te aje ikadjy ano kadjàr ne pãnh imã ano jadjàr ba ikanê kêt mã. Ba ne ba 'ã ar apumün arým ar amã arê. Ar amã ikĩnh. Mýt ne gar arým jakam

amijon? ¹⁶ Djām ije katàt ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhkam gar arỳm ijo akurê djwỳnh?

¹⁷ Be, wãkam me'õ ar kute amiwỳr ar ajo akẽxmã àpẽn kume:xo ba. Djām me kute ar ajo mex kadjy? Kati. Me kute ar abê ikurêmã. Dja me ar abê ikurê gar kam arỳm mekõt ar amijo aban arỳm me kukràdjà'ã ano tỳx ne ar o aba. Ja kadjy ne me ar abê ar ikurêo ba.

¹⁸ Ne ren me kute ar ajo mexmã àpẽn kumex ne ren kam mrãmri mexkumrẽx. Ar akam idjãmkam ne me ren ar ajo mexmã àpẽn kumex ne ren ajbubê itỳmkamdjwỳ ren ar ajo mexmã àpẽn kumex ne kam ren mrãmri mexkumrẽx. Nhym be, kati. Me kute ar abê ikurê kadjy ne me àpẽn kumex.

¹⁹ Ba ne ba imã ar ajabê:ê kute mrãmri ne me kum kra prĩre jabêja pyràk. Ije me'õ nire kra àkam umar punure pyràk ne ar akam idjumar punu:re. Me'õja amijo 'êx ne Kritu kupa'ã ar amã arẽ ba ar ama:ro iba. Nok gar ren kabẽn man Kritu kupa'ã amijo tẽ. Ga, me prĩre kute nã tikkrekam aminhipêxo baja pumũ. Nãm aminhipêxo ba:n arỳm prĩne aminhipêx nhinomã kumẽ. Ar gadjwỳ. Dja gar prĩne Kritu kõt amexo amũ amikamẽnho tẽ. Amikamẽnho tẽ:n kam arỳm prĩne Kritu mexo amex. Tãm ne ba imã kĩnh. Nã bãm ar ama:ro iba. ²⁰ Ar awỳr ibõx prãmkam ne ba dja. Ne ba ren inhýtã ar awỳr bõx. Djã ne ba ren kam ar amã ibẽn tỳx? Kati. Kam ne ba ren ar amã ibẽn rerekbito ikabẽn. Nhym be, kati. Amybỳm ne ba axwe ar akam idjumar ne.

Agaremẽ Xara'ã ujarẽn.

21 Dja gar jakam imã arẽ. Ar aje Mõjdjê kukràdjà marn kõt amijo aba prãmja mỳkam ne gar amikadjy kukràdjà kunĩ mar kêt? 22 Ba ar amã kukràdjà jarẽ gar ama. Mõjdjê ne kute 'ã pi'òk no'òkkam memã Abraão kra amãnhkrut'ã ajarẽ. Kra ja ne Abraão õ àpênh kajgobê Agaremã kudji. Agare ne kubê me pardja. Nãm Abraãomã àpênh kajgobit ar ban umar punure. Õ àpênh kajgo jamã ne kra ja dji. Nhym be, prõ djwỳnhbê Xaramã ne kra djwỳnhja dji. Prõ ja ne kubê me pardja kêt ne ta arek mekõt ar ban umar mex.

23 Nhym kam Abraão ta ne Xara kute kum arẽnhkõt me pardjajamã kra ja dji nhym kumrẽx ruw. Nhym be prõ djwỳnhmã kute kra djwỳnh djirja ne Metĩndjwỳnh kabẽnkõt. Metĩndjwỳnh ta kute kum kra jarẽnh kõt ne Abraão arỳm prõbê Xaramã kudji. Kute kum, “Dja akra'õ amirĩt”, anhỳr kõt arỳm kum kudji. Xara kubê me pardja kêt ne ta arek mekõt ar ban umar mexkumrẽxjamã ne kudji nhym kam ruw.

24 Mỳkam ne ba ar amã ar nire abenkõt kra rwỳkja'ã ajarẽ? Mỳj'ã ne ar nireja amijakre? Bir, ar amãnhkrut Metĩndjwỳnh kabẽn amãnhkrut'ã amijakre.

Ba ar amã kabẽn jarẽ gar ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomã kabẽn jarẽnhkam ne kum Kritu jarẽ. Kritu'ã ne Xara amijakre. Nhym be, Mõjdjê kukràdjà'ã ne Agare amijakre. Be, kabẽn amãnhkrut ne ja. 'Ã ne ar nire amãnhkrut amijakre. Metĩndjwỳnh ne krãnhbê Xinajkam Mõjdjemã me kukràdjàja jarẽ. Me kukràdjàja kõt ne me àpênh tỳx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje. Krãnhbê Xi-

naj'ã ne Agare amijakre. Agare ne kubê me pardja ne Abraãomã àpênh tỳx kajgobit ar ba. ²⁵ Agare'ã ne krãnhbê Xinaj amijakre. Pykabê Arabijkam ne krãnhbê Xinaj. Nhyam kam Xinaj'ã ne pykakam krĩraxbê Djeruxarēja amijakre. Djeruxarẽ jakam me ar ba ne me kute Mõjdjê kukràdjàbit mar. Me kute Mõjdjê kukràdjàbit mar ne me àpênh tỳx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje.

²⁶ Nhyam be, me kute amim Kritu mar ne me kàjkwakam Djeruxarẽkam ar ba. Me ja ne me kute Mõjdjê kukràdjà marn kute kôt amijo baja kangan Kritubit kôt ar amijo ba. Kôt ar amijo ban kubê me pardja kêt ne ta arỳm arek mekôt ar ban umar mex ne. Kàjkwakam Djeruxarẽ ne kute me banã pyræk.

²⁷ Ga, Metĩndjwỳnh amrêbê: kute me bakukãmãremã kabên jarênh nhyam me arỳm kute 'ã pi'òk no'òkja pumũ. Nãm Metĩndjwỳnh tu krĩraxbê Djeruxarẽmã kabên jarẽ. Nãm tu kum,

“Ga te akra prãmje ne akra kêt kumrêxja on akĩnh.
Aje akra à mar kêtja on tu adjàmra tỳx kaba.

Djãm mrãmri akra kêt ne ar abamã, amjên kute akangakam akra kêt ne ar abamã? Kati. Dja me arỳm mjênja te akuràm kra krãptĩ ga dja ga akra krãptĩ me akrenh mex ne.”

Nãm ã kàjkwakam krĩraxbê Djeruxarẽjamã ane. Ga, kàjkwakam krĩraxbê Djeruxarẽ kute mrãmri ne gwaj bakunĩ nã pyrækja pumũ. Arỳm gwaj bakrãptĩn tu amim Kritu markumrêx nhyam Metĩndjwỳnh arỳm tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ.

²⁸ Ga, Metĩndjwỳnh kute Abraãomã kum, “Dja akra amirĩt”, anhyrja pumũ. Nhyam kam kute kum

arēnh kôt arỳm Idjak kato. Ar gadjwỳ ne gar aje Idjak pyràk. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ne ar amã,

—Dja gar tu amim Kritu markumrẽx. Ba kam arỳm ar amã axwe kêt jarēn arỳm ar ajo ikra, ane. Gar kam arỳm tu amim markumrẽx nhym kute ar amã arēnh kôt arỳm ar ajo kra. Kute Abraãomã arēnh kôt ne arỳm kra Idjak kato. Ar gadjwỳ kute ar amã arēnh kôt ne arỳm ar amã axwe kêt jarēn arỳm ar ajo kra.

²⁹ Nhym be, amrēbê: Imaêr kum Idjak kurêo ba. Metĩndjwỳnh Karõ kabēn kôt ne Abraão arỳm kra Idjak dji nhym katon ar ba nhym Imaêr kum kurêo ba. Abraão ta ne Imaêr dji nhym arỳm kum kamybê Idjak kurêo ba. Nãm ã akati jakam me kum gwaj bakurêo ane. Me kute amim,

—Dja ba Mõjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arỳm ijaxwe kêt, anhỹro baja. Me ja ne me kum gwaj bakurê. Kum gwaj baje amim Kritu marja kurêo ba. Gwaj baje amim Kritu mar ne gwaj amim,

—Dja ba tu amim Kritu markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm imã ijaxwe kêt jarē, anhỹro baba. Gwaj anhỹro baba nhym me arỳm kum gwaj bakurêo ba.

³⁰ Nhym kam mỳj ne amrēbê: me bakukãmãre arē nhym me'ã pi'òk no'òk ne? Bir, Xarabê me pardja kêtja ne Agare'ã Abraãomã kabēn ne kum, “Djãm gu banhõ àpēnh kajgo kraja kute ikra kôt anhõ mỳjjao aminhõmã? Amỳrbê kute o aminhõmã?

Kati. Ikrabit dja anhõ mỳjjao aminhõ. On ikra nêje bõm Agaremẽ kra ar amẽ.”

Nãm ã Xara Abraãomã ane. ³¹ Ar tãm 'ã dja gwaj amijakren amima. Me kute amim,

—Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban ijaxwe kêt, anhÿrja ne me te axwe kêt prãmje. Nãm me me pardja kra'ã amijakre ne àpênh kajgo ar ba. Dja me Metĩndjwÿnh nhõ mÿjjao aminhõ kêt ne axwe rã'ã. Nhym be, gwaj ba ne gwaj tu amim Kritu markumrêx nhym Metĩndjwÿnh arÿm tu gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arÿm kum bajaxwe kêt. Gwaj ba ne gwaj me pardja kêt kra'ã amijakre ne kam Metĩndjwÿnh nhõ mÿjjao aminhõ.

5

Pykakam me kute kukràdjà kajgo kôt amijo ba nêje me akre.

Rô 3.21; Kor 2.20

¹ Gwaj ba: arek mekôt ar baban badjumar mex kadjy ne Kritu arÿm gwaj bapytà. Ga, mryti kute jênh pytĩ tur ne kute o baja pumũ. Gwaj badjwÿ amrêbê: gwaj pykakam me kukràdjà kôt badjàpênh tÿx kajgobit ar baba. Kam ne gwaj badjumar punu:re. Nhym Kritu arÿm gwaj bapytà gwaj arÿm me kukràdjà kôt badjàpênh kêt. Gwaj ba ne gwaj Kritukôt arek ar baban badjumar mex. Arÿm Kritu kôt badjumar mexkam kwârĩk wãnh Môjdjê kukràdjà'ÿr amijo akêx kêt ne kôt amijo aba kêt. Dja ga kôt ar amijo aban arÿm akaprĩ:re kute mrãmri ne mry jênh pytĩkam kaprĩ pyræk. Gê me te: kukràdjà'ã ar amã karõ gar arek mebê dja. Kritu kôt dja gar adjãm tÿx.

² Ba ibê Paur ne ba me abê Garaxamã arê. Godja gar aje memã kum,

—Ajrã. Mòjdjê kukràdjà kòt imy nhinhu kà krãta. Dja ba kòt ijaxwe kêt, anhÿr jabej nhym me amy kà nhinhu krãta gar kam arÿm aje Kritu mar kajgo. ³ Ba ajte mrãmri me kunĩmã arënhkumrëx. Metĩndjwÿnh ne arÿm me my kà rënhjamã kute prĩne Mòjdjê kukràdjà kunĩ kòt amijo bamã memã arẽ.

⁴ Ar ajõ ar aje amim,

—Ba Mòjdjê kukràdjà man kòt ar amijo iban arÿm ijaxwe kêt, anhÿr. Ar aje amim anhÿrkam aje Kritu mar kajgo. Nhym kam Metĩndjwÿnh kum ar akaprĩ kêt ne arÿm ar amã axwe jarẽ. Ar ga ne gar Kritu bê amijo akëx.

⁵ Nhym be, gwaj ba ne gwaj arÿm tu amim Kritu markumrëx. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm Karõ kòt gwaj bajo mex. Dja Karõ gwaj bajo ban arÿm gwaj bajo mex gwaj kam bakunĩ bajaxwe kêt. Tãm ne gwaj tu amiwÿr kamnhĩxkumrëx. ⁶ Be, Kritu kòt gwaj baje amijo babakam djãm Metĩndjwÿnh kute gwaj bamy kà rënh mar? Nàr djãm kute gwaj bamy kà tã mar? Kati. Ja ne kum kajgokumrëx. Nhym be, gwaj baje tu amim Kritu markumrëxkam. Kambit ne gwaj mrãmri kum bakajgo kêtumrëx ne kum bajaxwe kêt. Ne baje tu amim markumrëxkam arÿm bamã me abëkumrëx.

⁷ Amrëbê ne gar aje mrãmri ne me rer djwÿnh prõt mex pyræk. Ne katàt Kritu kòt ar amijo aban 'ã adjukanga kêtumrëx. Mÿj me'õ ne ar abê aptà? Gar kabën katàt man kòt ar amijo aba nhym ar abê aptà? ⁸ Djãm Metĩndjwÿnh kute amiwÿr ar ajwÿr djwÿnh ta ne ar abê aptà? Djãm ta ne Mòjdjê kukràdjà'ã ar amã karõn o ar abê aptà? Kati. Atemã me'õ.

⁹ Ga, me kute djwỳkam igot djà kryre rēnhja pumũ. Nhyam kam arỳm djwỳ djôm mẽ amrà. Ar gadjwỳ ne me ngrêre ar amã 'ã karõo dja. Dja me arek ar amã 'ã karõo dja: nhyam me kabēn ar anhĩ kunĩ mẽ amràn arỳm me'ỳr ar ajo akēx gar arỳm mekôt ar amijo aba. ¹⁰ Nhyam be, arỳm ne gar aje ikabēn ja markam ba tu amim ar akamnhĩxkumrēx ne amim,

—Kati. Jakam dja ar ikabēn man Kritu kôtbit amijo ba, ane. Nhyam be, me'õ ja kute Mõjdjê kukràdjà'ã ar amã karõn ar amã kaprĩ jadjàrja gèdja Metĩndjwỳnh arỳm kum axwe pãnh jarē.

¹¹ Nhyam me we ar amã,

—Paurdjwỳ ne me my kà rēnh'ã memã àpnēho ba, anhỹro ba. Djãm mrãmri me kabēn? Kati. Ba ne ba kàj bê memã kum,

—Kritu ne pĩte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrēx, nhyam Metĩndjwỳnh arỳm tu me amã axwe kêt jarē ga me kum ajaxwe kêt, anhỹro iba. Ne ba ren iby ajte memã kum,

—Gê me me amy kà rēnh gê kam arỳm Metĩndjwỳnh me amã axwe kêt jarē, anhỹro iba nhyam ren me kum ikurê kêt. Nhyam be, kati. Nã bãm memã kum,

—Kritu ne pĩte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrēx nhyam Metĩndjwỳnh arỳm tu me amã axwe kêt jarē, anhỹro iba. Jabit ne ba memã arē. Ne kam ije me my kà rēnh'ã memã karõ kêt. Kam ne me arỳm ijo bikēho ba. ¹² Be, me kute ar amy kà rēnh'ã ar amã karõn ar amã kaprĩ jadjàrja ren ta ã amijo bikēho ane.

*Me kute Metĩndjwỳnh Karõ mar'ã memã karõ.
Idja 13.3; Ped k 1.22; Dju k 3.11*

¹³ Kam, akmere àpnhĩre ar, djãm ar aje Mõjdjê kukràdjà marn kõt amijo aban ar akaprĩmã ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar adjumar mex ne arek mekõt ar abamã. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh amiwỳr ar ajo akẽx. Ar aje Mõjdjê kukràdjà kõt amijo aba kêt ne arek mekõt ar abakam djãm kam arỳm tu ajaxwemã? Djãm aje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy tu ajaxwemã? Kati. Kwãrĩk wãnh ajaxwe kêt. Arỳm aje Mõjdjê kukràdjà mar kêt ne arek mekõt ar abakam dja gar amã aben jabên abenmã apê.

¹⁴ Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ne memã kum,
“Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyræk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane”, ane.
Dja gar Metĩndjwỳnh kabênja pydjibit man kõt ar amijo aban arỳm Mõjdjê kukràdjà kunĩ man kõt amijo aba. Mrãmri ar amã me abêkam ne gar tu Metĩndjwỳnhmã amexkumrẽx.

¹⁵ Nàr kon dja gar amã aben kurêo aba mỳj dja kam akute? Ga, ropre kute aben kamjãnh ne kute abeno apêxo baja pumũ. Ar gadjwỳ dja gar amã aben kurê tãmtã ĩ arỳm aben bê akunĩ ajmã.

¹⁶ Gwaj ba, bamã amidjwỳnhbito kĩnh prãm ne kõt arỳm bajaxwe prãm. Nhym be, dja gar amim Metĩndjwỳnh Karõ man mã kõt ar amijo aban kam arỳm kõt ajmã akute kêt ne katàt amijo aba.

¹⁷ Djãm ar ga ne gar Metĩndjwỳnhmã ajaxwe kêt? Kati. Gwaj ba ne gwaj bajaxwe prãm ne amim,

“Ba amidjwỳnhbito kĩnh”, anhỹro baba. Nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ mã gwaj bamã,

—Kati. Kwãrĩk wãnh, anen ã akubyn gwaj banêo ane. Karõ mã akubyn gwaj banê gwaj ba bajaxwemã mã amim, “Ba amidjwỳnhbito kĩnh”, anhỹro baba. Gwaj mã bakabêno Metĩndjwỳnh Karõ japanho baba. Nhym ta mã akubyn gwaj banêo ba. Kam ar ga ne gar te ga: ajaxwe kêt prãmje.

¹⁸ Nhym be, ar ga dja gar amim Metĩndjwỳnh Karõ man mã kôt ar amijo aba nhym kam ta arỳm katàt ar ajo ba. Dja gar amim Karõ maro aba:n arỳm amã Môjdjê kukràdjà maro aba prãm kêt kumrêx.

Me kute amidjwỳnhbito kĩnh prãm kam apỳnh axwe djari 'ã ujarênh ne ja.

¹⁹ Me kute amidjwỳnhbito kĩnh prãm kam ne me apỳnh mỳjjao ban kôt axwe. Me kute apỳnh mỳjjao baja ne me kunĩ kute mar.

Nãm me mebê prõo akĩ, mjêno akĩ.

Ne ajte ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba.

Ne ajte kute abenbê me kupêno amijo àpnuo ba.

Ne ajte amijo àpnu me:x ne.

Me kute amidjwỳnhho kĩnh prãm kam kute mỳjjao ba ne ja.

²⁰ Ne ajte mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarêno ba.

Ne ajte ta apỳnh mỳjja maro amiptàn arỳm amijo wajangao ba.

Ne ajte kum me kurêo ba.

Ne ajte axikôt kabên kêt ne abenã kabên ba.

Ne ajte me õ mỳjja pro'ã ngryk ba.

Ne ajte kute amijã ngryk nê kêt ne tu ngryk ba.
 Ne ajte kute amidjwýnhbit markam amijo rax
 pytãro ba.

Ne ajte kute amiwýr meo akẽx prãmje aben bê me
 kurêo ba.

Ne ajte apýnh mýj kukràdjãja'ã no týt ne kam mýr
 jabej apýnh me kwý djãri kôt bikprõnh ba.

Me kute amidjwýnhbito kïnh prãmkam kute mýjjao
 ba ne ja.

²¹ Ne ajte te kute me urak prãmje ngryk ba.

Ne ajte aben paro ba.

Ne ajte kadjwati kangôkam* bibãnh ba.

Ne ajte apýnh mýjja punukam aben týt jabejo ba.

Be, apýnh mýjja kute ja pyrak rá'ã. Me kute amid-
 jwýnhbito kïnh prãmkam kute mýjjao ba ne ja. Dja
 Metïndjwýnh ï õ me ja kunõ ba. Djãm kam kute
 me jao bamã? Me kute mýjja jao ba, djãm kute
 meo bamã? Kati. Dja me ja wãnh me biknor tokry
 djãkam akuno. Tãm ne ba amrêbê ar amã arên ajte
 jakam ar amã arê.

*Metïndjwýnh Karõ kute meo bakam me kute
 amijo ba mex.*

²² Nhym be, dja Metïndjwýnh Karõ ta ar ajo ba.

Gar arým ô'ã amã me abê.

Ne ajte akïnh tire.

Ne ajte adjumar mex.

Ne ajte memã ano kator kêt ne amijamãr 'iry.

Dja Karõ ta ar ajo ba gar ajte ô'ã memã aprï.

Ne ajte anhõdjãnh.

---

* **5:21** Mýjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunïja, kadjwati kangômê uba kangômê, mýjja kangô kunï ne me kum kadjwati kangô jarê.

Ne ajte katàt Metĩndjwỳnh kabēn man kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt.

²³ Ne ajte akabôt katin ar aba.

Ne ajte amijaxwe kêt kadjy amijãno dja.

Dja Karõ ta ar ajo ba gar arỳm ã amijo anen kam Metĩndjwỳnh kôt amijo aba mexkumrēx nhym arỳm ar akam kĩnhkumrēx ne ar amã ar akatàtkumrēx jarē.

²⁴ Kritu kute gwaj bajo aminhõkam gwaj arỳm bamã bajaxwe prãm kêt. Baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxwe prãm kêt. Baje mebê me kupēnh prãm kêt ne bamã mỳjja punu prãm kêt. Baje mrãmri ne Kritumē ro'ã aktã banhikra, baparmo i'ek pyræk. Gwaj ã amimaro ane.

²⁵ Mrãmri Karõ kute gwaj bajo ba jabej gwaj mã Karõ man prĩne kôt amijo baba mex. ²⁶ Kwãrĩk wãnh gwaj bakajgokam arĩk amijo badjãmra ar baba kêt. Dja gwaj amijo badjãmra ar baba:n arỳm abenmã aben kurê'uko baba. Ne aben rax mỳr jabej aben kam bangryko baba.

6

Me kum me kunĩ kaprĩ'ã kute memã karõ.

¹ Akmere àpnhĩre ar, godja me'õ arỳm axwe nhym me arỳm kute kôt omũnh jabej. Ar ga aje amim Metĩndjwỳnh Karõ maro abaja dja gar me'õmã aprĩren akubyn Metĩndjwỳnh'ỳr o akēx. Ne amiman amim,

—Ỳ, watĩre. Nok ba ren akati 'õkam Metĩndjwỳnh maro aknon ren ã kudjwa ijaxweo anhỳr jabej, ane. Dja gar ã amimaro anen ajaxwe nēje amijãno

djan arým me'ôjamã aprïren akubyn 'ÿr o akêx jabej.

² Ga, me kute jênh pytïo baja pumũ. Nhyim me arým 'ÿr bôx ne arým kum kaprïn kôt o kangô. Ar gadjwÿ dja gar aben maro aba nhyim me'ô amikam kaprïre. Ar amã kaprïn kum kaprï kwÿ ngri. Dja gar ã anen arým aje Kritu kukradjà marn kôt amijo aba mexkumrêx.

³ Nhyim be, godja ajô katât aje amijo aba kêtkaam mã amim,

—Djãm ba ijaxwe? Kati. Ijaxwe'ô kêtkaamrêx, 'ityx, anhÿro aba jabej. Djãm mrãmri ne akabên? Kati. Ga ne ga amim ajêx ne aminoo abiknoro aba.

⁴ Ar akunï apÿnh anhï djari gar mrãmri katât aje amijo aba jabej ga: amikabi. Ne kam mrãmri katât aje amijo abakam ga amikam akïnh. Nhyim be, djã ne aje amim,

—Ba ne ba ije katât amijo ibao tãmwã jakrenh, anhÿro abakam djãm mrãmri akatât? Kati. Ar aje ã amim anhÿro abakam akatât kêtkaamrêx. ⁵ Nhyim be, ar akunï apÿnh anhï djari dja gar goja mrãmri akatâtkaamrêx jabej katât amijo aba.

⁶ Be, dja Metïndjwÿnh kabên jarênh djwÿnh ar amã kabên jarênh ku'ê, ar amikutã kum ar anhô mÿjja mex kwÿ ngã. Kum angã gê ar akôt o amikïnh.

⁷ Djãm me kute Metïndjwÿnh'ã abenmã kum,

—Djãm mrãmri dja Metïndjwÿnh memã axwe pãnh jarê? Kati. Kabên kajgo. Me akïnhïkam pãnh kêt. Me 'êxnhïkam pãnh kêt. Me axwe kunïkam pãnh kêt, anhÿr? Djãm me kute anhÿrkam mrãmri me kabênkaamrêx? Kati. Kwãrïk wãnh amim ajêx ne aminoo abiknor kêt. Ga, mrÿnhï 'y, akrô 'y, akaôk

'y, 'ê 'ôdjwÿ 'yja pumũ. Djã ne ren me 'y ja kren ren kôt djwÿ mex jamÿ? Kati. Me kute 'y mexbit krekam kute kôt djwÿ mex jamÿnh.

⁸ Gwaj badjwÿ. Godja gwaj amidjwÿnhbito kÿnh kadjy bajaxwe jabej, badjàkÿnhÿo baba jabej, bak-abÿn punuo baba jabej. Metÿndjwÿnh dja pãnh gwaj bamã mÿjja punu ngã gwaj arÿm bakaprÿ:re. Dja gwaj baje me kute mrÿnhÿ 'y kren arÿm kaprÿ pyrãk. Nãr, godja gwaj amim Metÿndjwÿnh Karõ man katàt kôt ar amijo baba, Metÿndjwÿnh Karõ dja arÿm gwaj bamã o pãnh. Pãnh dja gwaj arÿm kôt batÿn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne.

⁹ Kam dja gar adjukaprÿn katàt aje amijo aba'ã adjukanga kêt. Dja gar ã anen ï arÿm amim akÿnh djã byn akÿnhkumrÿx. Kute mrãmri ne me kute bàygogo djê parkam me kÿnh pyrãk. ¹⁰ Pykakam mekôt ar abari dja gar amã me kunÿ kaprÿ. Dja gar me kute amim Jeju marja kumrÿx aman amã me kaprÿn kam amã me kunÿ kaprÿ.

Metÿndjwÿnh kute meo nykambit kÿnh.

¹¹ Ga, ba inhikrakam ije ar amã pi'òk no'òkkam ije no'òk rÿnhja pumũ.

¹² Me ar amy kà rÿnh'ã ar amã àpnÿnho ba. Dja gar me kabÿn kôt ar amy kà rê nhym amũ me ja arÿm me'ã abenmã kum,

—Be, me Môdjê kukràdjà'ã no tÿxkumrÿx. Me mexkumrÿx, ane. Ja kadjy ne me ar amy kà rÿnh'ã ar amã apnÿ. Ne ren 'ã ar amã àpnÿnh kêt nhym ren me 'ã kum me kurêo ba. Nhym ren me Kritu pÿte'ykam jêtbit'ã ar amã ajarÿ nhym ren me 'ã kum me kurêo ba. Nhym be, kati. Nãm me ar amy kà rÿnh'ã ar amã àpnÿnho ba nhym me arÿm kum me

kĩnh. ¹³ Djãm me arỳm my kà rênhkam kute mrãmri Mòjdjê kukràdjà marn kòt amijo bakumrẽx? Kati. Ne kam mỳj kadjy ne me ar amy kà rênh'ã ar amã apnê? Bir, dja me amiwỳr ar ajo akẽx ne 'ã amidjwỳnhbito amran memã kum,

—Be, arỳm ar me bakukràdjà kòt ba mexkumrẽx. Ba ne ba 'ỳr aro akẽx, ane. Ja kadjy ne me ar amy kà rênh'ã ar amã àpnêho ba.

¹⁴ Nhym be, djã ne ba ba: amijo idjãmra prãm? Kati. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ne ba o idjãmra prãm. Kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy ne arỳm pĩte'ykam ty. Tãm ne ba o amra. Pĩte'ykam tykkam Metĩndjwỳnh arỳm imã ijaxwe kêt jarẽ. Kam, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja ba arỳm kanga. Ga, me arỳm tykkam kum mỳjja kĩnh kêtja pumũ. Badjwỳ imã me kukràdjà kĩnh kêt. Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt kukràdjàja imã kĩnh kêt. Ba Kritumẽ ro'ã pĩte'ykam arỳm ityk pyræk ne imã me kukràdjà kĩnh kêt.

¹⁵ Be, arỳm gwaj baje tu amim Jeju Kritu markam djãm Metĩndjwỳnh kute gwaj bamy kà rênh mar nàr djãm kute gwaj bamy kà tã mar? Kati. Mỳjja ja ne arỳm kum kajgokumrẽx. Nhym be, gwaj arỳm tu amim markumrẽx nhym arỳm gwaj bajo ny ne. Tãm ne Metĩndjwỳnh kute markumrẽx. ¹⁶ Me kute ikukràdjà jakòt amijo baja gẽ Metĩndjwỳnh kum me kaprĩ gẽ me umar mexkumrẽx. Metĩndjwỳnh nhõ mebê idjaerkumrẽxja gẽ kum me kaprĩ gẽ me umar mexkumrẽx.

¹⁷ Jakam dja gar aminhijukri amidjan ajõ ajte imã ikaprĩ jadjàr kêt. Kute mrãmri ne me kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejuo bikẽnhkam apỳnh kà rã

kumex pyræk ne ikà rã kumex. Jejukôt ne ba ikà rã kumex. Kam kwãrĩk wãnh ajte imã ikaprĩ jadjàr kêt.

¹⁸ Gê Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju tu kum ar akaprĩ.* Tãm ne ja.

---

* **6:18** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym pãnh arỳm kum ar akaprĩ Kati. Ta ne tu kum ar akaprĩkumrěx.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560